ANG Bayan
Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Edisyon nga Iloko
Tawen LVI No. 15
Agosto 7, 2025
www.philippinerevolution.nu

EDITORYAL

Makapadul-ok a buyok ti burukrata kapitalismo iti sidong ni Marcos

Ti panangdiskaril iti panagdengngeg ti *impeachment* laban ken Sara Duterte ket maysa a garapal a panangapput iti napigsa a pukkaw ti umili tapno pagsungbaten isuna iti naanomalya a panagaramat ti ginasut a milyon a piso a pondo ti umili ken dadduma pay a nakaro a kaso ti korapsyon ken panagabuso iti turay.

Nagdesisyon ti intero a Korte Suprema ken mayorya ti Senado, kabilang ti kaadwan kadagiti kaalyado ni Marcos, kaniwas iti tarigagay ti umili a pagsungbaten ken dusaen dagiti kunniber nga upisyal ken agab-abuso kadagiti sikreto a pondo ti reaksyunaryo a gubyerno.

Iti daytoy nga addang, rimmimbaw ti impluwensya ken interes ti nadumaduma a burukrata-kapitalista a paksyon iti pulitika. Sarsarmingen ti panagibasura iti *impeachment* ti kumarkaro a pangpulitika a panagmiminnaniobra, panagdidinnuklos, panagkukunsabos ken akomodasyon ti nadumaduma a paksyon ti agar-ari a dasig.

Kaudyan laeng daytoy iti mano a daras a panagdidinnungpar dagiti Marcos ken Duterte. Daytoy a nauneg a susik ti kakarwan a pasista a bunggoy ken mannanakaw, karamanen ti nadumaduma a paksyon dagiti reaksyunaryo nga agar-ari a dasig, ket sigurado a bumtak pay iti nadumaduma a langa ken pamuspusan, nangruna ta aminen ket nakaturong ti imatang da iti eleksyon 2028.

Iti inaramid da a panangsirkusirko ken panangay-ayam iti bukod a linteg ken dagiti proseso ti reaksyunaryo a gubyerno, pinaay ti Korte Suprema ken Senado ti tarigagay ti umili a pagsungbaten ni Sara Duterte iti kunniber na. Nagagaran ti umili iti gundaway a mabusisi iti publiko ti inaramid na a panangigastar iti ₱612.5 milyon kas bise-presidente ken kas kalihim ti Department of Education. Ngem labes ditoy, pinadaanan da ti panagdengngeg tapno masukimat ken ibunannag ti pannagna ti korapsyon ti intero nga agar-ari a reaksyunaryo a gubyerno.

Ammo ti umili a Pilipino a ti panaggastar ni Duterte iti pondo ti umili ket sarming laeng ti nakarkaro ken nalawlawa a korapsyon ti intero nga agar-ari a reaksyunaryo a gubyerno. Ti panawagan a pagsungbaten ken dusaen isuna ket paset laeng ti pukkaw tapno pagsungbaten ti amin nga upisyal nga agpappapas iti turay.

Dagiti nakaro a kaso ti kunniber ken panagtakaw iti gubyerno iti turay ti ama na a ni Rodrigo Duterte, tatta ket ar-artapan pay ti garapal a panagkataw iti sidong ni Ferdinand Marcos Jr - ti agdama nga ari dagiti agtatakaw iti gubyerno. Ti dati a manopulo a bilyon nga inbulsa ni Duterte ket at-atiwen tatta ti ginasut a bilyon a taktakawen ni Marcos iti Maharlika Investment Fund, "confidential and intelligence funds," agsusumbangir a proyekto nga imprastruktura ken nasubboten a tinakaw a kinabaknang ti pamilya na.

Napalalo ti panagsagaba ti umili iti nakaro a korapsyon dagiti kangatwan nga upisyal iti gubyerno. Karaman iti resulta daytoy ti na-

padasan a nasaknap a panaglayus, agkakangato a presyo ti bagas ken dagiti gagatangen, dumakdakkel a babayadan kadagiti bulok a serbisyo publiko, panagkedked ti estado nga imandar ti umento iti sweldo, panag-agaw ken panagsukat ti usar ti daga, panaglayus ti imported a produkto, panagdadael ti law-ang, kinaawan-suporta kadagiti biktima ti didigra, karamanen ti nakaro a panaglabsing iti karbengan-tao ken pasista a kinaranggas.

Kakunsabos wenno kasosyo da ti dadakkel a negosyante ken dagiti gangannet a kapitalista ken dagiti bangko a mabenbendisyunan kadagiti kontrata ti gubyerno. Makaalala da kadagiti kikbak ken pasuksok, ken dadduma pay a pakinabang manipud iti turay wenno impluwensya. Us-usaren dagiti burukrata-kapitalista ti turay tapno paboran ti interes da, ken dagiti kakabagyan da, gagayyem wenno kaalyado.

Paspasingkedan ken ipatpatungpal da dagiti linteg wenno programa a pabor kadagiti gangannaet a kapitalista nga agpuponan. Paborito ti rehimen Marcos, uray met dagiti napalabas a burukrata-kapitalista a rehimen, dagiti proyekto a pang-imprastruktura—dagiti kalsada, rangtay, uray dagiti "flood control projects" nu sadinno a kadawyanen a saan a bumaba iti 10% ti gatad ti proyekto ti ibulbulsa da.

Iti diskurso itay nabiit ni Marcos iti Kongreso, nagpammarang isuna a makaunget kadagiti palpak a proyekto a kontra-layus, tapno laeng lumiklik iti panagsingir ti umili. Ti kinaagpayso na, tunggal maysa kadagidiay ket naanep a rinepaso ni Marcos tapno siguraduen nga awan ti proyekto a saan nga agibingay iti dumakdakkel a kikil na. Kaluksaw ni Marcos dagiti agisingsingit iti badyet dagiti proyekto a saan pay a masigsigurado ti porsyento a bingay da.

Iti sango dagitoy, kumarkaro ti panagtarigagay ti umili a Pilipino a singiren ken pagsungbaten dagiti burukrata kapitalista a mangirurumen ken mangparparigat kadakwada. Iti tengnga ti saan a marisrisut a krisis iti ekonomya ti agar-ari a sistema iti Pilipinas, ad-adda nga agbalbalin a garapal, naimut da iti serbisyo publiko ken awanan-renda ti panagaramat da iti turay para iti panagpabaknang, bayat a dumagsen a dumagsen ti maipabpabaklay a buwis ken babayadan iti umili.

Uray anya pay ti naaramat a ligal a rason, ti inaramid a pananglapped ti Korte Suprema ken Senado iti *impeachment* ni Sara Duterte, iti kababagas na, ket panangsalaknib iti burukrata-kapitalismo ken iti ad-adda a mabulbulok a sistema a malakolonyal ken malapyudal. Adadda a pabpabaraen daytoy ti tarigagay ti umili a gibusan ti agar-ari a sistema a naitakder iti pundasyon ti korapsyon ken panagpapas ti sumagmamano iti kinabaknang. Palalon a makapadul-ok ti umatibuor nga angot ti bulok nga agar-ari a sistema.

Iti panangibasura iti *impeachment*, idurduron ti rehimen Marcos ken amin nga alipures na dagiti sektor ken grupo a sigud a naulimek ken adda laeng iti igid, nga agsarita ken agpatengnga iti panaglaban ti umili. Nariing nga agiyebkas ti adu a tao't simbaan, abugado, manursuro, duktor, nars, babassit a propesyunal ken dadduma pay, tapno idatag ti arungaing da laban iti kunniber ken panagabuso iti turay. Isilpo ken itipon ti timek da iti napigpigsa a pukkaw ken dangadang dagiti basaran ken demokratiko a dasig para iti makabiag a sweldo, panangibaba ti presyo dagiti gagatangen ken singir iti serbisyo, pudno a reporma iti daga, regular a trabaho, karbengan iti pagkalapan, libre a serbisyo iti pabalay, naan-anay a badyet iti edukasyon ken dadduma pay.

Bayat a mapappapigsa ti nagkaykaysa a timek ti umili tapno babalawen ti panangdiskaril iti panangusig ken Sara Duterte, rumbeng a paawengen ti pukkaw ti umili a Pilipino laban iti imperyalismo, pyudalismo ken burukrata kapitalismo - ti beklat nga addaan tallo nga ulo a mangpulpulipol ken in-inut a mangpatpatay iti umili.

Bayat nga agmarmartsa iti kalsada tapno iyebkas ti kapigsaan a protesta, kasapulan a dalyasaten ti dana agturong iti kaaw-awayan tapno papigsaen ti armado a panaglaban ti New People's Army. Babaen laeng ti rebolusyonaryo a dangadang, naan-anay a marebbek ti bulok a sistema ken maitandudo ti pudno a demokrasya ti umili. AB

ANG Bayan

Tawen LVI No. 15 | Agosto 7, 2025

Ti Ang Bayan ket maipabpablaak iti lenggwahe a Pilipino, Bisaya, Iloko, Hiligaynon, Waray ken Ingles. Agawawat ti Ang Bayan kadagiti kontribusyon nga artikulo ken damdamag. Maallukoy met dagiti agbasbasa nga agidanun kadagiti dillaw ken rekomendasyon para iti panagdur-as ti pagiwarnak tayo.

Linaon

Editoryal: Makapadul-ok ti angot ti burukrata kapitalismo iti sidong ni Marcos 1
Maika-4 a SONA ni Marcos Jr 3
Awan kanon ti grupo a gerilya? 4
7 soldado ti 8th IB, napatay iti engkwentro 4
Impeachment trial ken Duterte, pinatay ti Senado 5
Pulong ni Trump ken Marcos Jr 5
Panagbomba, pammapatay ken panaglipit 6
Panagabuso kadagiti Pilipino a migrante 6
Didigra idiay Cavite, awit ti delubyo a Marcos 7
Iti ababa a sarita 8
Proseso ti panangduprak iti BIAF, naisardeng 9
PENCAS ken SFLMA 10

Ti Ang Bayan ket ipabpablaak ti Komite Sentral
ti Partido Komunista ng Pilipinas dua a daras iti tunggal bulan

ang.bayan@cpp.ph

Iti maika-4 a SONA

Aso-aso, pasista ken korap a rehimen Marcos, siningir ti umili

Rinibo a Pilipino ti nagturong iti kalsada idi Hulyo 28 idiay Metro Manila ken dagiti prubinsya, uray iti ballasiw-taaw, tapno ibunannag ti pudno a kasasaad ti umili iti sidong ti tallo a tawen a panagari ti rehimen Marcos. Dagiti demonstrasyon, a tinawen a naisaysayangkat kas pangsungbat iti State of the Nation (SONA) ti nakatugaw a presidente, ket naawagan tatta a tawen kas SONA ti Panagsingir.

Nagmartsa ti nadumaduma a sektor ken grupo iti Commonwealth Avenue, Quezon City agturong iti House of Representatives idiay Batasan Hills iti panangiyuna ti Bagong Alyansang Makabayan (Bayan). Kas iti napalabas, linapdan ti rinibo a pulis ti martsa isu a naiduron dagiti grupo nga agisayangkat ti programa mano a kilometro pay nga adayo iti Batasan.

Segun iti Bayan, ti SONA ti Panagsingir ket ti lehitimo ken demokratiko a sungbat ti umili iti panaggundaway ken panangidadanes nga ipatpatungpal ti rehimen US-Marcos.

Naitampok iti demonstrasyon ti kinainutil ti rehimen a sungbatan ti epekto ti agsasaruno a bagyo ken habagat itay nabiit a nangitunda ti nakaro a panagtudo ken panaglayus. Binabalaw da met ti nadumaduma a lapped nga ipatpatungpal dagiti institusyon ti estado, kas ti Korte Suprema, a nangdiskaril iti panagdengngeg iti *impeachment* laban iti bise presidente a ni Sara Duterte.

Nakundenar met iti tignay ti adadda pay a konsolidasyon ti turay iti pulitika ti rehimen Marcos kadagiti napalabas a tawen babaen ti panagpaspasurot iti diktar ti imperyalismo a US iti ekonomya, patakaran a pangruar ken nailyan a seguridad. Binatikos da met dagiti agtultuloy a represibo a patakaran kas ti Anti-Terrorism Law, ti National task Force-Elcac ken ti National Action Plan for Unity, Peace and Development, ken uray ti "gera iti droga" ti dati a rehimen Duterte.

Nakikaykaysa met iti demonstrasyon dagiti nailyan-demokratiko a grupo manipud iti Southern Tagalog ken Central Luzon.

Sakbay ti mismo nga aldaw ti SONA, nagisayangkat dagiti organisasyon ti protesta iti nadumaduma nga ahensya ti rehimen Marcos tapno singiren ken pagsungbaten iti kinaawan sungbat ken bulok a serbisyo.

Kabayatanna, agarup 1,000 katao ti timmabuno iti tignay iti Iloilo City. Inkasa da dagiti tignay idiay Naga City idiay Camarines Sur, Roxas City idiay Capiz, Kalibo idiay Aklan, Bacolod City, Cebu City, Tacloban City ken Davao City. Kabayatanna, maysa a porum ti naisayangkat idiay Baguio City idi Hulyo 27.

Iti ruar ti Pilipinas, naisayangkat dagiti demonstrasyon idiay Hong Kong. South Korea, New Zealand, Australia, kadagiti estado iti US, Canada, Netherlands, Germany ken United Kingdom. Kaadwan kadagiti aktibidad ket naiyaramid iti batog dagiti konsulado ti Pilipinas tapno ipadanon iti gubyerno dagiti arungaing da.

SONA nga eppes

Kas ti namnamaen, ti diskurso ni Marcos ket awan ti linaon na a nabagas nga ulat ken patakaran a makapadur-as iti kasasaad ti Pilipinas. Nagisawang laeng isuna kadagiti pang-arkus a proyekto, nagipasaw iti ₱20/kilo a bagas a mailaklako iti sumagmamano a tyendaan ken dadduma pay.

Para iti umili, ubbaw ti deklarasyon ni Marcos kontra iti korapsyon nangruna ta agtultuloy nga agraraira ti binilyon a piso a *confidential funds*. Nayon met ditoy ti panangipawil na iti panaggunay ti kaso nga *impeachment* laban ken Duterte.

Pammarang a dinillaw ni Marcos dagiti upisyal ti gubyerno iti nabuntog a panagipatungpal kadagiti proyekto a pangkontrol iti layus gapu iti korapsyon. Iti kinapudno na, nakarkaro pay iti natatek ti korapsyon a proyekto, ni Marcos ti kangrunaan a didigra gapu ta palpalubosan na ti managdadael a panagkwari, *dredging*, panagminas ken dagiti proyekto a reklamasyon ti dadakkel a negosyo dagiti burukrata-kapitalista.

Ubbaw dagiti nadakamat na a proyekto para iti salun-at, edukasyon ken dadduma pay a serbisyo iti kagimongan. Adu a napapateg nga isyu a saan na a dinakamat karaman ti nabayagen a panawagan para iti nayon a sweldo dagiti mangmangged, daga para iti mannalon ken dadduma pay. AB

Awan kanon ti grupo a gerilya?

KABILANG KADAGITI inpalastog ni Ferdinand Marcos Jr iti SONA ti deklarasyon nga "awanen ti grupo a gerilya iti pagilyan." Maysa daytoy a kinaulbod a puro panangloko nangruna ta agpurpursigi ken makagungun-od ti nauneg ken nalawa a suporta ti umili iti kaaw-awayan ti New People's Army (NPA) ken rebolusyonaryo a tignay.

Segun iti Communist Party of the Philippines (CPP), manipud idi 2017 kagiddan ti panagipatungpal ti pinarungsot ken brutal a kampanya ti panagrebbek ti Armed Forces of the Philippines (AFP) ket balbaliwen nga insimpa ken naipakat dagiti yunit gerilya ti NPA tapno ad-adda pay a paunegen ken palawaen ti panagramut daytoy iti umili. Agtultuloy tatta a rumrumwar ti maysa a baro a henerasyon dagiti agkabanwag a Nalabbaga a mannakigubat manipud iti intar dagiti mangmangged, mannalon ken intelektwal a petiburges, segun iti Partido.

Iyab-abante dagiti Nalabbaga a mannakigubat ti NPA ti armado a rebolusyon nga addaan natibtibker a determinasyon tapno tungpalen ti tignay panagilinteg nga inyawag ti Partido para iti balbaliw a panangpapigsa iti armado a dangadang iti kaaw-awayan.

Malaksid ditoy, direkta a salsalungasingen dagiti bukod nga addang ni Marcos dagiti pablaak na nga awanen ti grupo a gerilya iti pagilyan. Iti sango ti paulit-ulit a panagiyanunsyo ti AFP nga agtalmegen iti "eksternal a depensa," mayorya pay laeng kadagiti batalyon a pangkombat daytoy ti nakapakat laban kadagiti larangan gerilya ti NPA iti intero a pagilyan. Kinapudno na, agsusumbangir latta ti maiyul-ulat uray ti AFP nga engkwentro kadagiti yunit ti NPA kadagiti prubinsya iti napalabas a bulan.

Segun ken Marco Valbuena, dadaulo nga upisyal iti impormasyon ti Partido, daytoy nga enggrande a deklarasyon ni Marcos ket bumtak iti rupa na. Iti laksid ti amin a nabibileg nga armas nga it-ited ti US iti rehimen Marcos ket napaay ken mapaay daytoy a lapdan ti agtultuloy a balbaliw a panaglangto ken panaglawa ti NPA, nga agtaltalinaed a nauneg a nakaramut iti umili.

"Gapu iti aso-aso, pasista ken korap a rehimen ni Marcos, agtultuloy a dumamdam-eg ti daga para iti armado a dangadang," kuna ni Valbuena.

Malaksid ditoy, kuna ti CPP a ti deklarasyon ni Marcos ket kabatog ti deklarasyon ti panangpatay iti posibilidad ti saritaan iti kapya iti National Democratic Front of the Philippines (NDFP).

"Agpatpatangken isuna ken dagiti upisyal ti National Task Force (NTF)-Elcac nga agkedked ken sungbatan dagiti ramut ti armado a risisris," segun ken Valbuena.

7 soldado ti 8th IB, napatay iti engkwentro iti NPA-Bukidnon

INYULAT TATTA Agosto ti New People's Army ti resulta ti engkwentro ti maysa a yunit da iti elemento ti 8th IB iti Sityo Tubigon, Barangay Busdi, Malaybalay City Bukidnon idi Hulyo 1. Ti engkwentro ket nagresulta iti pannakatay ti saan a bumaba iti pito a soldado ti 8th IB.

Gapu iti dangran a sinagaba ti 8th IB, nagpaputok ti kanyon ti yunit milisya idi Hulyo 1 ken Hulyo 2 kas bales iti masa a sumupsuporta iti hukbo. Awan ti yunit ti NPA-Bukidnon a napuntaan ngen nangitunda daytoy ti buteng kadagiti komunidad dagiti mannalon ken Lumad iti lugar.

Uppat a bala ti kanyon ti umuna a pinaputok da idi Hulyo 1 alas 12:30 ti malem.

Kinabigatan na, balbaliw a nagpabettak ti AFP ti uppat a bala ti kanyon iti alas-3 ti parbangon, katengngaan ti panaginana ti sibilyan a populasyon.

Panagdengngeg ken Sara Duterte iti kaso nga *impeachment*, pinatay ti Senado

NAGLAYON A PINATAYEN ti Senado ti panagdengngeg ken bise presidente Sara Duterte kadagiti artikulo ti *impeachment* a sangsangwen na gapu iti kunniber ken korapsyon. Idi Agosto 6, nagbotos ti 19 a senador tapno i-"arkibo" wenno idulin ti kaso kas panangsurot kano iti desisyon nga inruar ti Korte Suprema idi Hulyo 25.

Iti desisyon ti korte, indeklara daytoy a "saan a konstitusyunal" ti panang-*impeach* ken Duterte gapu ta linabsing ti House of Representatives ti bukod daytoy a proseso iti *impeachment*. Imbaga ti korte a nalabsing ti "maysa a tawen a palugit" sakbay a balbaliw nga agipila ti kaso ti *impeachment*. Ti desisyon ket naglak-am ti agsusumbangir a pammabalaw, kabilang dagiti dati a mahistrado ti Korte Suprema. Kunada, nagiserrek met daytoy kadagiti baro nga addang iti proseso ti *impeachment* nga awan iti konstitusyon ken adda ti panagabuso iti nagbalin nga addang ti korte. Immawag da a dagus a repaswen ti korte ti desisyon.

Tapno babalawen ti desisyon ti Senado ken Korte Suprema, nagisayangkat kadagiti demonstrasyon dagiti grupo iti panangiyuna ti Bagong Alyansang Makabayan. Inaldaw da a nagprotesta manipud Agosto 5-7 ken idi Hulyo 26 ken 29.

Kabayatanna, nagipila ti surat iti Korte Suprema ti alyansa a Tama Na idi Agosto 5 a pinirmaan ti nasurok 100 indibidwaal manipud kadagiti sektor ti edukasyon, kabataan, salun-at ken simbaan. Ti awag da ket agiyaramid ti *oral argument* tapno maala ti korte dagiti baro a benneg a mangted dalan iti panangbaliktad iti desisyon daytoy.

Pulong ni Trump ken Marcos Jr: Ad-adda a panangisuko iti wayawaya ken panagwaywayas ti Pilipinas

Mano nga aldaw sakbay ti maikapat nga State of the Nation Address ni Ferdinand Marcos Jr, inpaawag isuna ni Donald Trump, presidente ti US, para iti "negosasyon" idi Hulyo 20-22 seknan iti kadakkel ti taripa kadagiti produkto manipud iti Pilipinas ken dadduma pay a konsesyon iti ekonomya ken militar. Kas ti napudno a paspasurot, insagut ni Marcos iti imperyalista nga amo na ti wayawaya ken panagwaywayas ti pagilyan.

Immannugot ni Marcos a naananay nga ikkaten dagiti taripa kadagiti produkto nga Amerikano. Parparwaren ni Marcos a ti iskema a "zero tariffs" ket "konsesyon" a nagun-od kalpasan nga "ibaba" ni Trump ti inpataw daytoy a taripa kadagiti eksport ti Pilipinas iti 1%, manipud iti 20% agturong ti 19%. Pilit met a pabpabassiten ti rehimen ti epekto ti "zero tariffs" kadagiti produkto a pang-eksport ti Pilipinas ken kuna daytoy a $3-$6 bilyon laeng ti mapukaw a pastrek ti Pilipinas manipud ditoy.

Kinapudno na, awan ti nagun-od ni Marcos iti panangpababa ti taripa. Sakbay a nabotosan ni Trump iti makadwa a termino na ket adda iti 2%-3.6% laeng daytoy. Inngato ni Trump ti taripa ti amin dagiti iyekseksport ti US agturong 10% apagtugaw na iti pwesto. Idi Abril, intuding na iti 20% ti "kabatog a taripa" kadagiti mayor a produkto iti agrikultura nga iluluwas ti Pilipinas iti US kas ti niyog, prutas ken asukar. Kas ti napalabas, saan a mapatawan ti inngato a taripa kadagiti produkto kas ti semikonduktor, a maar-aramid para kadagiti kumpanya nga Amerikano iti Pilipinas.

Iti sabali a bangir, ad-adda nga iluklukat ni Marcos ti lokal nga ekonomya iti panagitambak ti sobra a produkto manipud iti US kas kadagiti kotse, soy, trigo ken parmasyutikal. Kadagitoy a produkto pay laeng, mapatta-patta a mapukawanen ti agingga ₱3.9 bilyon a pastrek ti estado. Iti tantya ti Ibon Foundation, mabalin a dumanon iti ₱31-₱35 bilyon a tinawen ti mapukaw a pastrek ti Pilipinas nu saklawen ti dadduma pay nga eksport ti US iti pagilyan.

Ti Pilipinas ti kadakkelan a pagigabsuonan ti US kadagiti produkto nga agrikultura na iti Southeast Asia ken maika-8 iti intero a lubong. Karaman kadagiti inyeksport daytoy iti Pilipinas ket karne ken prinoseso a gulay, a sigurado a mangguyod pababa iti produksyon ken gatad ti lokal a produksyon. Kabayatanna, ti panaglayus dagiti nalpas a produkto ket ad-adda a mangtiltil iti kapasidad ti pagilyan nga agmanupaktura ken agprodyus para iti bukod a kasapulan.

Konsesyon a militar

Nayon pay nga insuko ni Marcos ken Trump ti wayawaya ti Pilipinas idi ikkan na ti nalablabes pay nga insentiba ken konsesyon dagiti kumpanya nga Amerikano tapno agitakder kadagiti pabrika ken operasyon iti pagilyan. Sumagmamano kadagitoy ti Cerberus, I Square Capital, KKR & Co ken Global Infrastracture Partners, dagiti kumpanya a nakaituding nga agpuonan iti panagaramid ti barko, lohistika ken enerhiya tapno suportaran ti panagpalawa ti pagtagilakuan ken presensya a militar ti US iti Pilipinas ken iti Asia. Nagkari ti US nga agibuyat ti agingga $3bilyon a pondo iti Pilipinas, ngem para daytoy iti kumpanya nga Amerikano nga agpuonan iti naawagan a Luzon Economic Corridor.

Uray pay sakbay ti panagbisita na, makumikomen ni Marcos iti panangited kadagiti nayon a lokasyon tapno agbalin a base militar ti US. Kaudyan ditoy ti panangilukat na iti laud a paset ti igid-baybay ti Davao Gulf (sakupen ti Davao City, Davao del Sur ken Malalag Bay) tapno itakder ti "fuel depot" a tinawen a pagimbakan ti 159 milyon a litro ti *diesel* para iti dadakkel a barko a panggubat ti US. Ditoy nga agala da ti pagsungrod agpada dagiti barko ken eroplano a panggubat a nakapondo kadagiti kabaybayan ti Sulu ken Celebes. Daytoy a *fuel depot* ket pangsukat a mayor a *depot* ti militar ti US idiay Hawaii, a permanente a naiserra idi 2022 gapu iti tagas daytoy a nangkontamina iti mainom a danum kadagiti asideg a komunidad.

Sakbay daytoy,inlukaten ni Marcos ti Subic para iti pabrika ti bala, bomba ken dadduma pay nga amunisyon; dagiti isla ti Grande ken Chiquita nga asideg iti baybay ti Subic para iti nayon a base a pangsarbeylans dagiti pwersa nga Amerikano; ken ti kadakkelan a paset ti igid-baybay ken kabaybayan ti amyanan a paset ti Palawan, karaman ti Oyster Bay, kas base ken pagtarimaanan kadagiti barko a panggubat ti US. AB

Awan sarday a panagbomba, pammapatay ken panaglipit

Kaniwas iti dinakamat ni Ferdinand Marcos Jr iti mai-4 a SONA a "naulimek" ken "natalinaayen" ti Pilipinas ken "awanen ti grupo a gerilya" iti pagilyan, awan sarday ti panagbomba, pammapatay ken panaglipit dagiti pwersa ti militar ken pulis kadagiti sibilyan a komunidad ken lumablaban nga umili iti linged ti kampanya nga insurhensya.

Panagbomba. Buteng, troma ken danag ti ituntunda ti panagbomba ken panagistraping manipud iti tangatang ti AFP kadagiti sibilyan a komunidad idiay Northern Samar ken Quezon.

Mano a daras a nagibulos ti bomba manipud iti tangatang ti 8th ID idiay Barangay San Isidro, Las Navas, Northern Samar idi Hulyo 31, alas-2:30 ti parbangon. Ibagbaga ti militar a tinarget daytoy a panagatake ti maysa a yunit ti hukbo ti umili iti lugar. Nupay kasta, palalo a nakaapektar daytoy iti sibilyan a populasyon. Kalpasan daytoy, in-hamlet ti 8th ID ti Barangay San Isidro ken dagiti barangay a nakapalikmot ditoy kabilang ti Barangay Imelda.

Idiay Quezon, biktima ti istraping, panagkanyon ken panagbomba ti 16th IB ti Barangay Maguibuay, Tagkawayan idi Agosto 2. Dua a helikopter ti nagistraping tapno kano kamaten ti naka-engkwentro da a yunit ti hukbo ti umili iti didiay nga aldaw.

Pammapatay ken gandat a pammapatay. Napaltogan ken napatay da Rudolph Dela Cruz ken Rico Gonzaga Malubay a salaknib ti kalikasan ken karbengan ti katutubo, idiay Banaybanay, Davao Oriental idi Hulyo 27. Agpada da nga aktibo a lumablaban iti managdadael a minas iti prubinsya gapu iti perdisyon nga ituntunda daytoy iti aglawlaw ken pagbiagan ti umili. Nagserbi da met a paralegal dagiti abugado ti Ateneo de Davao University iti napalabas.

Idiay Occidental Mindoro, tiniliw ken inggagara a pinatay dagiti soldado ti 4th IB ti sibilyan a ni Juan Sumiling iti Sityo Salidang, Barangay Naibuan, San Jose idi Agosto 1. Ti biktima ket parparwaren dagiti soldado a kameng ti hukbo ti umili a napatay iti maysa nga engkwentro. Pinaglibakan daytoy ti National Democratic Front-Mindoro.

Idiay General Santos City, nakaro a nasugatan ni Warren Cahayag, salaknib ti karbengan-tao, kalpasan a mano a daras a paltogan da idiay Purok Bliss, Barangay Calumpang idi Hulyo 28. Ni Cahayag ket maysa a paralegal a kabilang iti nagitakder ti Union of People's Lawyers in Mindanao idi 2005.

Panaglipit. Idi Hulyo 28, maysa a soldado ti 17th IB ti nagsaludsod panggep ken Jacqueline Ratin, lider-pesante ken kababaihan idiay Cagayan Valley, iti upisina ti barangay Gabut, Amulong, Cagayan. Balbaliw a tinarget da kalpasan a timmulong isuna iti panangisimpa ti *disaster relief operation* iti prubinsya.

Idiay Central Negros, idi Agosto 1, inuli ken tinuktok dagiti soldado ti babbalay dagiti sibilyan a residente idiay Sityo Tagbak, Barangay Trinidad, Guihulngan City nga awanan uray anya a ligal a dokumento. Sakbay daytoy, iligal a nagkampo dagiti soldado iti balay ti maysa a sibilyan idiay Sityo Sampungan, Barangay Macagahay, Negros Occidental idi Hulyo 26. AB

Panagabuso kadagiti Pilipino a migrante, napaimbestigaran

ITI DURON DAGITI organisasyon a Pilipino, naisayangkat ti agsina nga imbestigasyon iti kasasaad dagiti migrante a Pilipino idiay The Netherlands ken South Korea.

Idi Agosto 1, nagisayangkat ti imbestigasyon ti Ministry of Employment and Labor ti South Korea kanaig iti reklamo a saan a panagpasweldo iti 91 a Pilipino a mangmangged iti pagtatalonan ti Yanggu, Gangwon Province. Simrek dagiti migrante idiay Korea babaen ti "seasonal worker program," maysa nga inisyatiba ti gubyerno a mangipalpalubos kadagiti gangannaet a mangmangged nga agtrabaho iti pagilyan iti limitado a panawen tapno mapunwan ti nasaknap a kinakurang dagiti mangmangged tunggal panawen ti panagmula wenno panagaani ken panagkalap

Idiay The Netherlands, naiduron dagiti organisasyon ti imbestigasyon iti saan a makatao a kundisyon iti panagtrabaho nu sadinno a karaman ti 11 a migrante a Pilipino. Agtrabtrabaho da kas para linis iti maysa a popular a sangay dagiti *gym* para iti nababaknang ken dagiti artista a Saints and Stars Gym idiay Amsterdam. Segun iti naipila a reklamo, kadwa da dagiti migrante a mangmangged nga Indonesian, a sibubukel a lawas a labes iti 12 oras tunggal aldaw nga agtrabaho. Innala ti superbisor ti pasaporte da ken nu dadduma ket saan da a masuswelduan. Ti 11 kadakwada ket agseseksek iti uppat a babassit a kwarto. Ti kasasaad da ket labsing iti Minimum Wage and Minimum Allowance Act ken Working Hours Act ti pagilyan. Awan ti *permit* tapno agtrabaho dagiti migrante a mangmangged.

Inimbestigaran ti Labour Inspectorate ti kaso a nagresulta iti panag-aresto ti Public Prosecution Service iti akawntant ti kumpanya iti posible a kaso ti panagdoktor kadagiti dokumento ken rekord ti kumpanya.

Nagisayangkat ti kampanya ti Migrante a Korea ken Ili ti Europe tapno iyawag ti hustisya para kadagiti migrante a Pilipino. Malaksid ditoy ket nagpanawagan da met ti sungsungbatan ti rehimen US-Marcos a mangitultuloy ti *labor export program*.

Dagiti didigra idiay Cavite, awit ti bagyo a rehimen US-Marcos

Ti prubinsya ti Cavite ti maysa kadagiti dinadael ti napigsa a buyat ti tudo nga intunda ti bagyo a Crising ken habagat. Idi Hulyo 22, naideklara ti *state of calamity* iti intero a prubinsya.

Saan a bumaba iti siyam a munisipalidad ti prubinsya ti limned iti layus. Idiay Bacoor, 43 iti 47 a barangay ti naimaldit a naapektaran. Kaadwan ti agindeg ditoy ket nakurapay iti syudad, mangmangged ken mangngalap. Uray ti dakkel nga engklabo kas ti Cavite Economic Zone (CEZ) ket saan a nakalisi iti layus. Dimmanon iti 1,345 a pamilya ti naibakwit gapu ditoy.

Mapatta-patta nga adda iti ₱3.2 milyon ti gatad ti naperdi a produkto iti agrikultura iti ili ti Alfonso, Naic ken Tanza. Nadadael met ti gatad a ₱1.5 milyon a pagay iti ili ti General Trias, Imus ken Naic ken ₱407,500 a mais iti ili ti Alfonso ken Tanza.

Iti laksid dagitoy, awan anyaman na ken Marcos ti didigra a sangsangwen ti umili a Pilipino. Inawagan na pay a "new normal" ken saan kano nga ekstraordinaryo ti nakaro a layus. Imbes a sangwen ti problema iti panaglayus, agindadalus ken agpagpagwapo isuna iti diskurso na iti maikapat nga State of the Nation Address. "Agbain kayo met!" ti kinuna na kadagiti upisyal ti gubyerno nga agganganansya kadagiti palpak a proyekto iti panangkontrol iti layus. Ilaslastog na pay ti 9,856 a nakumpleto a *flood control projects* a nabukbukan ti nasurok kagudwa a trilyon a piso manipud 2022 a saan met a marikna ti epekto na.

Ngem kinapudno na, isuna mismo ti numero uno a gapu ti pannakaperdi ti law-ang a nangitunda ti nasaknap a panaglayus iti pagilyan. Agtultuloy a palpalubosan ti rehimen ti operasyon ken panangitakder kadagiti proyekto a kumbersyon nga agresresulta iti saan a maagasan a dangran iti nalalawa a kadagaan ken kabaybayan iti prubinsya.

Kabilang kadagitoy a proyekto ti 421-ektarya a Diamond Reclamation Project ken Bacoor Reclamation and Development Project ti Frabelle Fishing Corporation; konstruksyon ti higante a Serin condominium estates ken Ayala malls dagiti Ayala iti paset ti Tagaytay; panangitakder ti River Revetment Wall iti Sityo Pasipit, Barangay Tubuan 3 iti ili ti Silang; ti 3,500 ektarya a Villar City Project a saklaw ti paset ti Barangay Salawag ken Barangay Paliparan iti Dasmariñas ken ti 11.7 kilometro nga LRT-1 Cavite Extension iti uppat a barangay ti Bacoor. Kasukat dagitoy a proyekto ti pannakaperdi ti pagbiagan ti rinibo nga umili idiay Cavite ken nasaknap a dislokasyon.

Kangrunaan a kakunkunsabos ti rehimen dagiti lokal a burukrata kapitalista ken dinastiya iti pulitika nga agar-ari tatta iti tunggal distrito ti prubinsya ken agnumnumar kadagiti proyekto kas kadagiti pamilya a Tolentino, Barzaga, Revilla-Bautista ken Advincula.

Segun ken Simeon Magdiwang, tagapagsarita ti NDF-Cavite, kasapulan nga agkaykaysa ti kalawaan nga intar ti umili a Kabitenyo tapno singiren ti rehimen US-Marcos iti amin a krimen daytoy iti umili a Pilipino. "Iti laeng panangarakup iti dana ken programa ti nailyan-demokratiko a dangadang nga addaan sosyalista a perspektiba tayo a magun-od ti pudno a panagdur-as ken panagbalbaliw. Ti panangdalyasat iti daytoy a dana ti agbalin a puonan ti rinibribo a pigsa tapno ipagballigi ti rebolusyonaryo a dangadang. Ditoy laeng a dana a makita ti nalawag a masakbayan para iti umili."pablaak ni Ka Simeon. AB

PINAGTIPON A DANYOS DAGITI BAGYO A CRISING, DANTE KEN EMONG + HABAGAT

₱14 BILYON
IMPRASTRUKTURA

₱3.3 BILYON
AGRIKULTURA

254*
NAGDEKLARA TI STATE OF CALAMITY

*syudad ken munisipalidad, kaadwan iti Region 1

ITI ABABA A SARITA

₱943.8 B

inlatang ti rehimen Marcos para kadagiti proyekto iti "flood control" manipud 2022, a puro awanan serbi iti balbaliw a panaglayus iti nadumaduma a paset ti pagilyan daytoy Hulyo.

52.9%

ti eksport ti Pilipinas iti US ket dagiti **produkto nga elektroniko** a maar-aramid iti uneg ti pagilyan dagiti gangannaet a kumpanya. Amin a pakinabang daytoy ket mapmapan kadakwada ken saan nga iti lokal nga ekonomya.

547,000 bariles

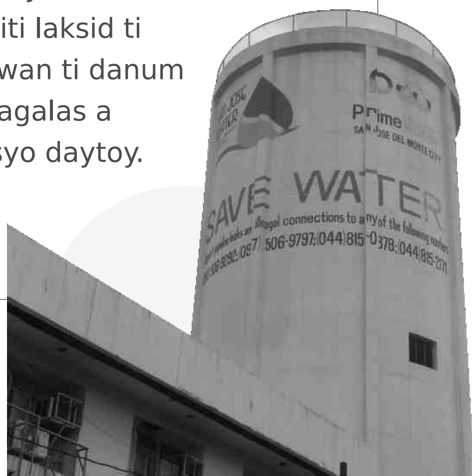
nainayon iti 41-42 milyon bariles nga inaldaw a produksyon dagiti pagilyan iti OPEC+ tapno pagtalinaeden iti $70/ bariles ti presyo ti krudo a langis.

2,000

naimaldit a nagpakamatay iti unos ti umuna nga 6 a bulan ti 2025, mayorya ket agtutubo, adu ket gapu ti pisikal ken *online bullying*.

₱1.18 bilyon

pastrek ti **Primewater** ti pamilya Villar idi 2023 iti laksid ti kinaawan ti danum ken nagalas a serbisyo daytoy.

Agosto 6, 1945

intennag ti US iti ili ti **Hiroshima** idiay Japan ti umuna a bomba atomika, a pimmatay iti 140,000 katao. Rinikna ti umili a Japanese ti intunda daytoy a *radiation* ti bomba a nangipaay ti kanser ken dadduma pay a sakit, uray 80 tawenen ti napalabas.

300,000

nagrali idiay **Sydney**, Australia idi Agosto 3 tapno iyawag ti kapya ken madagdagus a panagserrek ti ayuda iti **Gaza** iti tengnga ti brutal a henosidyo ti US-Israel iti umili a Palestino.

175

katao, nu sadinno a **pimmusay gapu** iti bisin ti 93 nga ubbing gapu iti panagkedked ti Zionista nga Israel a luktan dagiti nagbebeddengan tapno makastrek ti ginasut a trak ti taraon a nakapila iti ruar laeng ti teritoryo.

Nargaay a kapya

Proseso ti panagduprak iti BIAF, inserrek ti MILF

Idi Hulyo 19, pinasingkedan ti Moro Islamic Liberation Front (MILF) ti resolusyon tapno isardeng ti panangdekomisyon wenno panangikkat iti 14,000 a mannakigubat manipud iti armado a grupo daytoy a Bangsamoro Islamic Armed Forces (BIAF) ken panangisuko iti 2,450 nga armas da. Segun iti resolusyon, agtalinaed ti desisyon agingga a saan a naipatungpal ti Gubyerno ti Republika ti Pilipinas (GRP) ti adu a probisyon a rumbeng a kagiddan ti proseso ti "normalisasyon" ti biag dagiti mannakigubat a Moro. Ti nasao a proseso ket paset ti Comprehensive Agreement on the Bangsamoro (CAB), ti "pinal a katulagan iti kapya" a pinirmaan ti dua a benneg idi 2014.

Segun iti MILF, iti nasurok 10 a tawen a panagraira ti CAB, napaay ti GRP nga agtungpal kadagiti obligasyon daytoy iti katulagan. Segun iti maysa a panagadal nga inruar dagiti gangannaet nga institusyon a mangsursurot iti proseso, ingkatlo laeng iti 40 a probisyon ti proseso a normalisasyon ti naan-anay a naipatungpal, kadakkelan iti benneg ti MILF. Kagudwa (20) kadagiti probisyon ket nagtalinaed iti tukad ti "minimum a panangipatungpal," uppat ti "kagudwa laeng ti naipatungpal" ken lima ti saan pay a narugyan. Adu kadagiti minimum a probisyon ken sibubukel a naipatungpal ket napasamak kadagiti umuna a tawen laeng ti katulagan.

Kabilang iti dandani saan a naipatungpal ket ti panagakar dagiti tropa ken yunit ti AFP manipud kadagiti teritoryo ti MILF ken integrasyon dagiti mannakigubat a Moro iti pwersa ti militar ken pulis. Saan a naipatungpal ti panangisimpa kadagiti kampo, nu sadinno nga agindeg agpada dagiti mannakigubat ken dagiti pamilya da. Agingga tatta, adu pay a mannakigubat nga addaan kaso nga addaan pakainaigan iti armado a risiris ti saan pay a naik-ikkan ti amnestiya.

Ti dakes na, 14% laeng kadagiti proyekto a sosyo-ekonomiko ti naan-anay a naipatungpal. Nasurok 43% ti narugyan ken 29% ti saan pay pulos a naipatungpal. Gapu ditoy, napukaw ti pagbiagan ti adu a nadekomisyonen a mannakigubat ken naitennag iti ad-adda a panagrigat ken panagbisin dagiti pamilya da.

Iti paset ti MILF, dumandanon iti 26, 145 kombatant daytoy ti nadekomisyon ken nasurok 2,000 ti naisuko dan nga armas. Daytoy a bilang ket 65% iti intero a 40,000 nga armado a pwersa ti grupo. "Awan uray maysa" kadadwada ti balligi a "nagtransisyon iti produktibo a biag sibilyan" gapu ta dagiti rekisito para ditoy ket saan a natungpal, malaksid iti panangited ti ₱100,000 kada mannakigubat, segun iti MILF. Segun iti MILF, "kasapulan nga umuna nga adda ti signipikante nga interbensyon a sosyo-ekonomiko para kadagiti kombatant a natudon a paatrasen sakbay nga isaruno ti dadduma pay a kombatant," segun iti MILF.

Saan laeng a kadagiti usapin iti ekonomya a palpak ti sungbat ti reaksyunaryo nga estado. Naminsan met a linapdan daytoyen ti proseso ti panagwaywayas iti panangiwardas iti Bangsamoro Autonomous Region in Muslim Mindanao (BARMM). Dua a daras daytoyen nga intantan ti eleksyon tapno itakder ti parlamento a Bangsamoro. Idi Marso, saan nga umiso a sinukatan ni Ferdinand Marcos Jr ni Ahod "Murad" Ebrahim kas dadaulo a ministro ti Bangsamoro Transition Authority, ken ginibusan na ti mayorya a kontrol ti MILF ditoy. Inawagan ni Ebrahim ti addang kas "agdadata a pannakibiang" ti nailyan a gubyerno kadagiti proseso ti BARMM ken pinatigmaan na ti rehimen Marcos laban iti panangpakapsut iti proseso ti panangitakder ti awtonomiya nga inkeddeng ti CAB.

Nangnamnama ti adu a Moro iti kapya ken panagdur-as nga inkari ti CAB. Ngem labes ti 10 tawen manipud napirmaan daytoy, nagtalinaed da a maysa kadagiti karirigatan a rehiyon ti BARMM. Dandani doble ti nailyan nga abereyds ti tantos ti disempleyo ditoy, ken 89% dagiti mangmangged ditoy ket adda iti impormal a sektor. Ti kangatwan a minimum a sweldo iti rehiyon ket ₱411 para kadagiti mangmangged iti agrikultura, kabilang kadagiti mangmangged iti komersyal a plantasyon. Dagitoy a gatad ket 34% ken 32% laeng iti minimum a makabiag a sweldo a ₱1,200. AB

PENCAS ken SFLMA: Panangilako ti rehimen US-Marcos iti natural a kinabaknang ti Pilipinas

Ti Pilipinas ket maysa iti 17 pagilyan iti sangalubongan nga addaan ti nasaknap ken ekstraordinaryo a law-ang ken bayodiberdisad (*biodiversity*) wenno nadumaduma a nabiag. Addaan daytoy ti 52,177 klase ti mula ken ayup, a dandani kagudwa dagitoy ket iti pagilyan laeng a makita. Iti bangir na, ti Pilipinas met ti addaan kapaspasan a pannakadadael ti law-ang ken pannakapukaw dagiti agpegpeggad a klase ti ayup ken mula gapu iti nadangkes a panangrames dagiti gangannaet ken lokal a korporasyon.

Iti sidong ti rehimen US-Marcos, ti panagrames iti law-ang ken natural a kinabaknang ti pagilyan ket nagbalin a sistematiko, nasaknap ken napaspas gapu iti panagipatungpal iti Philippine Ecosystem and Natural Capital Accounting Act ken Sustainable Forest Land Management Agreement (SFLMA).

Panangbalor iti law-ang

Idi Mayo 22, 2024, inpasa kas linteg ti rehimen ti PENCAS, nga addaan panggep a rukoden ken baloran ti law-ang ti pagilyan. Segun iti linteg, mangbukel ti Philippine Statistics Authority ti kumprehensibo a sistema ti impormasyon tapno rukoden ti gatad ti nadumaduma a nabiag ken imbak a natural a kinabaknang ti pagilyan kas ti daga, kabakiran, danum ken angin. Maaramat kano a pagrukodan ti United Nations System of Environmental-Economic Accounting (SEEA).

Iti esensya, ti natural a kinabaknang a saan koma a rumbeng a matagikwa wenno mabalbaloran ket naikkan ti "price tag" tapno mailako kadagiti kumpanya.

Manipud pay nasapa a paset ti 1990 nga idurduron ti United Nations ken World Bank ti Pilipinas nga agbukel ti proyekto ti panagilista ti natural a kinabaknang ken silpo daytoy iti lokal nga ekonomya. Daytoy ti nagbalin a pundasyon tapno mabukel ti PENCAS. Mailaklako ti linteg tapno kano mapapardas ti proteksyon iti law-ang. Makatulong met kano dagitoy a datos iti panagbukel kadagiti plano a nakabatay iti syensya iti panangiwardas iti law-ang ken iti ekonomya ti pagilyan.

Ngem segun iti panagsukisok iti sabali a pagilyan a nangipatungpal ti SEEA, ti panangikabil ti presyo iti awan kabatog a gatad ket ad-adda laeng a mangpabpababa iti gatad ti law-ang ken agituntunda ti saan nga epektibo ken saan a nainkalintegan nga addang ti gubyerno. Mabalin pay a maabuso ti datos tapno ikalintegan ti panangdadael iti law-ang kas kapaki-pakinabang para iti ekonomya.

Panagilako ti kabakiran

Agdadata met nga ilaklako ti rehimen US-Marcos para iti pananggamrud ken panang-agaw ti daga ti 1.2 milyon ektarya a kabakiran iti paset ti Davao, Soccsksargen ken Caraga iti uneg ti programa nga SFLMA. Ti programa ket naisayangkat idi Hunyo 26 ken imatmatonan ti Forest Management Bureau ti DENR. Panggep daytoy a pagmaymaysaen ti walo a klase ti *permit* iti panagaramat iti kabakiran iti maysa a 25-tawen a programa ti panagpaabang iti daga a ruar kadagiti erya a nakapauneg iti National Integrated Protected Areas System.

Mabalin nga agaplay ti indibidwal, grupo wenno kumpanya tapno imatonan ken padur-asen dagiti erya ti kabakiran, kas ti panagitakder ti plantasyon, agroforestry, pasto, ekoturismo, konserbasyon ken "espesyal" nga usar kas ti pantalan para iti panagaramid kadagiti barko, pagtistisan ti kayo, kalsada, dalan ti eroplano, dike ken proyekto a *renewable energy.* Iti uneg ti programa, ti indibidwal nga agpupuonan ket mabalin a mangimaton ti 50 ektarya, ken dagiti organisasyon ti 1,000 ektarya ken dagiti kumpanya ti agingga 40,000 ektarya a kabakiran.

Mabalin met nga agimula ti kayo dagiti gangannaet a kumpanya tapno kano "makansela" ti panangdadael da ti law-ang iti sabali a lugar. Mapatta-patta a makakolekta ti DENR ti pastrek manipud iti *user's fee* a dumanon iti ₱85,000 kada ektarya iti tinawen wenno 3% a neto a pastrek, kagiddan pay dagiti bayad iti aplikasyon ken dadduma pay a babayadan.

Ipakpakita dagitoy nga addang a bayat nga agpospostura ti rehimen US-Marcos a mangisaksakit iti lawang, sibubukel nga isuksuko daytoy ti natural a kinabaknang ti pagilyan kadagiti lokal ken gangannaet a dadakkel a burges kumprador nga agresulta iti pannakadangran dagiti minilyon a katutubo, mannalon ken umili. AB